

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tal-5 ta' Dicembru, 2008

Citazzjoni Numru. 183/2008

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fit-28 ta' April, 2008 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-attriċi u l-konvenut B iżżewġu permezz tar-Reġistru Pubbliku fis-27 ta' Novembru, 2003, kif jirriżulta miċ-ċertifikat hawn anness u mmarkat bħala Dok. 'KP';
2. Illi minn dan iż-żwieġ il-partijiet ma kellhomx tfal;

3. Illi l-kunsens tal-partijiet għaż-żwieġ imsemmi kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja mizzewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha;

4. Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' elementi essenzjali tal-ħajja mizzewġa jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

5. Illi għalhekk iż-żwieġ bejn il-partijiet kien null u nvalidu fil-liġi;

6. Illi l-esponenti jaf personalment bil-fatti kollha dikjarati u debitament enumerati;

Għaldaqstant għar-raġunijiet hawn premessi l-attriċi umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddeċiedi u tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-kontendenti ċcelebrat fis-27 ta' Novembru, 2003 kien null u nvalidu għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi, u dan *ai termini* ta' l-Artiklu 19(1) tal-Kapitlu 255 tal-liġijiet ta' Malta, u għalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taż-Żwieġ relattiv.

Bl-ispejjeż.

Rat il-lista tax-xhieda u l-eleku ta' dokumenti.

Rat illi l-konvenut ma pprezentax risposta ġuramentata u għalhekk huwa kontumaċi skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Rat il-verbal tas-seduta tas-7 ta' Novembru, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fis-27 ta' Novembru, 2003 a bażi ta' l-Artiklu 19 (1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-

konvenut huwa kontumaċi; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: “*F’materja ta’ żwieġ illi huwa ta’ ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b’hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta’ kreditu likwidu jew responsabbilta’ ta’ xi kollizzjoni imma f’kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta’ żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta’ diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero’ dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta’ dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju.*” (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta’ l-Appell fis-6 ta’ Novembru, 1991).

L-artikli citati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta’ xi parti li jkun b’difett serju ta’ diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b’anomaliya serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta’ xi parti jkun inkiseb b’eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa jidher li ż-żwieġ sar għaliex l-attriċi kellha bżonn urġenti li tirregolarizza l-pożizzjoni tagħha f’Malta. Dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li ser jiġu citati, pero’ l-Qorti tħoss li t-talba attriċi hija altru minn ġustifikata. Kif qalet il-Qorti ta’ l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta’ Jannar, 2006):

“Irid mill-ewwel jiġi senjالات prinsipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe’ li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta’ kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta’ l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u

cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomaliya psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomaliya psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskcludiet iż-żwieġ innifsu jew eskcludiet element essenzzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċità intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. ”

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: “B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċità ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.” F'dan is-sens

ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.”*

Kif *gia'* ingħad dan kien żwieġ ta' konvenjenza *da parti* ta' l-attriċi, filwaqt li l-konvenut kien sempliċi komparsa fl-istorja.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ celebrat bejn il-partijiet fis-27 ta' Novembru, 2003. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----